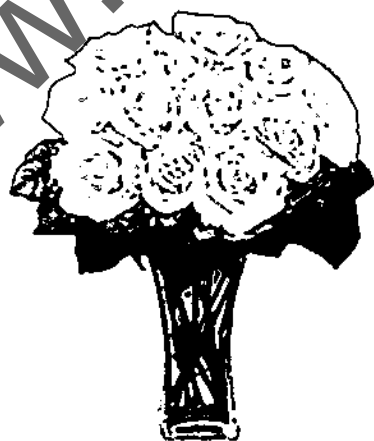


# اخلاق در خانواده

استاد سید علی اکبر حسینی



مکتب چاپ و نشر حسین

۱۳۹۰

www.ketab.ir

مشخصات نشر: تهران: کتاب قدسیان، ۱۳۹۰.  
مشخصات ظاهری: ۳۲۰ص: مصور(بخشی رنگی).  
شابک: ۴-۹۳۶۳-۶۰۰-۹۷۸۰۰۵۰۰۰

**موضوع: اخلاق اسلامی**

رده بندی کنفرانس: ۱۳۹۰ الف ۲۲۵/م ۸/۸/۲۲۲۷ BP

رجہ بندی دیوی: ۲۹۷/۶۱

شماره کایشناسی: ۲۲۷۵۴۷۴

مؤلف: حجة الاسلام والمسلمین استاد سید علی اکبر حسینی  
آشنا و صمیمی شما در برنامه های سیماي جمهوری اسلامی ایران: «خالق در خفا» و «قرآن و زندگی» و...  
با همکاری: حجة الاسلام سیدامیر حسین حسینی

**ناشر: کتاب قدسیان**

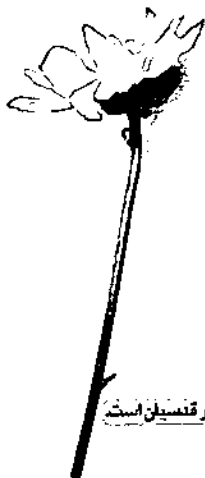
مجری پروژه: گروه چاپ و نشر قدسیان

نوبت چاپ: اول / ۱۳۹۰

چاپ: قدمیان

شمارگان: ۳۰۰۰ جلد

قیمت: ۶۵۰۰ تومان



مرکز چاپ و نشر حسین

تلفون : ۰۹۳۵-۷۷۴۴۲۰۰  
www.Qodsivan.com

## فهرست مطالب

|    |  |          |
|----|--|----------|
| ۲۱ |  | سخن ناشر |
| ۲۳ |  | مقدمه    |

### بخش اول

#### انتخاب، خواستگاری و ازدواج

|    |                                                                                                                                                                                                                                          |    |
|----|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----|
| ۲۷ | <p>۱- ازدواج ضرورت زندگی است و باید که به این ضرورت پرداخت</p> <p>در آرزوی داشتن همسری پاک و باتقوا</p> <p>ایرادگیری بی مورد چرا؟! «کفو» یعنی چه؟</p> <p>در ازدواج، رضایت دختر و اجازه پدر لازم است</p>                                  | ۲۷ |
| ۳۰ | <p>۲- زن شایسته‌ای را به همسری برگزینید و انجام این امر را به تأخیر نیفکنید</p> <p>وظیفه اصلی بر عهده پدر است</p> <p>ازدواج تکیه گاه روحی و نجات از تنهایی است</p> <p>آیا این مسؤولیت را احساس می‌کنید؟! با فضیلت‌ترین میانجی‌گری‌ها</p> | ۳۰ |
| ۳۳ | <p>۳- رسم خوب خواستگاری: هنگامی به خواستگاری بروید که واقعاً طالب باشید</p> <p>هنگامی به خواستگاری بروید که واقعاً طالب باشید</p> <p>اصل طبیعی این است که خواستگاری از سوی مرد انجام شود</p> <p>این مطلب گلایه هزاران دختر است</p>       | ۳۳ |

خواستگاری به معنای نهایت طلب و شدت خواستن است  
هرگز بدون انس و آشنایی قبلی، برای خواستگاری به خانه‌ای نروید  
در اسرار یکدیگر جست و جو و کنکاش نکنید  
هر که مؤمنی را با رفتار نادرست خود تحقیر کند...

۴ - در جست و جوی چگونه همسری هستید؟ با چه صفاتی؟ ..... ۳۷

چنین زنی را چرا انتخاب کردید؟ آیا به خاطر ثروت پدرش؟  
در انتخاب، بصیرت و آگاهی، تحقیق و شناسایی ضروری است  
در جست و جوی اصلی‌ترین صفات باشید... فهم و حیا اصلی‌ترین است  
با یاری هم، اخلاق و روان خود را بهسازی کنید

۵ - همسری انتخاب کنید که بهترین ثروت‌ها را داراست ..... ۴۰

در انتخاب همسر، گوهر فهم و اندیشه را جست و جو کنیم  
چرا نمی‌گویید که به عقل و شعور او نگاه کنند  
هرگز با زن احمق ازدواج نکنید

۶ - از خانواده‌های صالح همسر انتخاب کنید ..... ۴۳

صداقت و درستی، ریشه همه خوبی‌هاست  
رمز اصلی رضایت شما از زندگی  
دو سفارش بسیار مهم در انتخاب همسر  
با این نگرانی و دلوایی چه کنم؟  
زندگی‌تان بر پایه صداقت استوار باد!

۷ - فرزندان خویش را به سامان ازدواج برسانید ..... ۴۷

مبادا فرزند جوان خویش را از استقلال و تفکر محروم سازید  
در ازدواج فرزند خویش، به سیره پیامبر بنگرید  
با همان زنی که خودت دوست داری، ازدواج کن.

۸ - در ازدواج دختر خویش، صلاح و رضایت او را در نظر بگیرید ..... ۵۰

اگر دختر راضی نباشد... عقد نکاح باطل است  
شخصیت داماد به چیست؟  
وعدۀ خدای متعال به عروس و داماد  
به لطف خدا امیدوار باشید

۹ - استخاره در ازدواج چرا؟ چگونه؟ و با چه شیوه‌ای؟ ..... ۵۳

از چراغ عقل روشنی بگیرید

آیا برای ازدواج استخاره لازم است؟

بهترین استخاره به این ترتیب است...

۱۰ - انتخاب نهایی با کیست؟ ..... ۵۶

دلیل شما در این مخالفت چیست؟

چه بسیار ثروتمندانی که دلشان انباشته از زبانه‌های اخلاقی است

با این همه، باز هم برای جلب رضایت پدر و مادر بکوشید

۱۱ - ازدواج به خاطر ثروت، ایستادن در کنار جهنم است ..... ۵۹

آیا پولداری ضامن سعادت زندگی است؟

با همسری ازدواج کنید که فهم و وفا داشته باشد

۱۲ - نخست بررسی و تحقیق؛ هرگز ناشناخته اقدام نکنید ..... ۶۱

... قدم در بیراهه و باتلاق نگذارید

مهریه با توافق زوجین معین می‌شود، اما...

آیا درست است که بگویند: مهر را که داده که گرفته؟!

مبادا کاری را بدون آگاهی و تدبیر انجام دهی!

۱۳ - مهریه در عقد ازدواج چرا؟ و چه مقدار؟ ..... ۶۴

آیا مهریه سنگین کارساز است؟

حکمت تعیین مهریه چیست؟

سرانجام مهریه سنگین چیست؟

دوست دارم به زندگی ادامه دهم، اما...

آتش حرص و حسد را خاموش کنیم

۱۴ - مهریه و جهیزیه، و مراسم ازدواج حضرت فاطمه زهرا (علیها السلام) ..... ۶۸

در مراسم ازدواج از تکلف و تحمیل پرهیزیم

سفارش‌های پیامبر به این عروس و داماد

آداب و رسوم طاقت‌فرسا، روح را خسته می‌کند

به زیبایی این ازدواج و زندگی بنگرید

غل‌ها و زنجیرها را بگشاییم و فرونهمیم

۱۵ - میانجی‌گری در ازدواج، بهترین است ..... ۷۲

فرد فرد جامعه اسلامی در این زمینه مسؤولیت دارند

توانایی ازدواج را ندارم، چه کنم؟

مساعدت در امر خیر ازدواج، رسول خدا را خشنود می‌کند

- ۱۶- ازدواج سنت رسول خداست؛ ترک ازدواج چرا؟ ..... ۷۵
- تأکید بر ازدواج، در باره همه کسانی که تنها و بی همسر زندگی می کنند  
به داشتن شوهری که مرا درک کند، احساس نیاز می کنم  
اقوام و خویشان باید شما را یاری کنند  
پس از گذشتن عده وفات، زن می تواند شوهر کند  
آخرین نکته این که ...

### بخش دوم

### وظایف و اخلاق زن و شوهر با یکدیگر

- ۱۷- کار و کوشش همانند جهاد فی سبیل الله مقدس است ..... ۸۱
- شوهر خود را در پذیرش کار و خدمت، یاری و تشویق کنید.  
اصلی ترین نیاز زن، نیاز به محبت و انسی است.  
تنبلی، زیان بار و ویرانگر است.  
تأمین هزینه زندگی، بر مرد واجب است.  
شکم بارگی، آفت خطرناکی است.
- ۱۸- انسان وظیفه دارد، در به دست آوردن روزی بکوشد ..... ۸۵
- کسی که برای تأمین مخارج خانواده اش می کوشد، جهاد فی سبیل الله می کند.  
شوهرم بیکار می گردد، دنبال کار جدی نمی رود!  
در طلب حلال کوشیدن، واجب است.  
استفاده از فکر و کوشش، بهره مندی از روزی خداست.  
باید همه را به کار و کوشش، فرا خوانیم.
- ۱۹- با کار و کوشش، سرافراز و برخوردار زندگی کنید ..... ۸۹
- بیکاری، ریشه همه عیب هاست.  
هرگز کار و خدمت را عار ندانید.  
بهترین شما کسی است که کار می کند و از دسترنج خود نان می خورد  
گوهر گزانه های امانت را به شیطان نفروشید.  
خیانت، فقر می آورد و امانت، گشایش روزی.
- ۲۰- تأمین هزینه زندگی بر عهده کیست؟ ..... ۹۳
- بخل، نکوهیده ترین روش ها و منش هاست.

بخل، نمودی از فقر روانی است.

آگاهی، اولین مرحله اصلاح است.

نیکی‌ها، بدی‌ها را دور می‌سازند.

۲۱. راهبری و مدیریت خانواده با کیست؟ ..... ۹۶

ادامه زندگی و جلب محبت شوهر، با اطاعت میسر است.

مرد حافظ و سرپرست خانواده است.

ای کاش در تمام مسائل زندگی مطیع بود.

اطاعت، در کار نیک و معرفت است.

این سه دسته، از آتش جهنم در امانند.

۲۲. کار را چگونه تقسیم کرده‌اید؟ ..... ۹۹

زن و شوهر باید کار را بر اساس انصاف تقسیم کنند.

خانم من غذا پختن بلد نیست، چه کنم؟

چنین زنی گنهکار و ناشزه است.

مُسَوِّفَات، یعنی چه؟

۲۳. آیا به فکر و عمل همسر خود احترام می‌گذارید؟ چگونه؟ تا چه اندازه‌ای؟ ..... ۱۰۳

فکر و عمل، جلوه‌های وجود انسانند.

از این زندگی خسته شده‌ام، چرا؟

مگر نیازهای انسان همین است؟

احساس می‌کنم هیچ نقشی در زندگی ندارم.

بگذارید او به فکر و سلیقه خود، خانه را بپاراید.

با شوهر خود بسازید و از او اطاعت کنید.

۲۴. قناعت، گنج سرشار زندگی است. صفا و آرامش زندگی در سایه این گنج میسر است ..... ۱۰۸

صفا و آرامش زندگی در سایه این گنج میسر است.

آزادگی را با پرهیز از مصرف زدگی، پاس دارید.

با این روش، احساس سبک‌باری و آرامش داشته باشید.

خدای متعال، بی‌نیازی را در قناعت نهاده است.

با آن چه دارید بسازید.

۲۵. قناعت، مایه آرامش روح است ..... ۱۱۱

قناعت یعنی چه؟ و قانع کیست؟

خدا نکند مردی گرفتار چنین زنی شود.



چنین مادر زنی، مرد را از زن گرفتن پشیمان می‌کند.  
 انسان حریص، هیچ‌گاه احساس رضایت نمی‌کند.  
 زمام و قوام زندگی را، به دست خویش نگه دارید.  
 خود را به قناعت الزام کنید تا نفس قانع گردد.

۲۶. مادر، مقدس و گرامی است، مادری که... ۱۱۶

آیا فرزندان خود را می‌بوسید؟  
 کمبود محبت، فرزند را افسرده و پژمرده می‌کند.  
 گوهر مقدس مادری را پاسداری کنید.  
 بهترین زنان زنی است که ...  
 بدون مادر، چگونه می‌توان به زندگی ادامه داد؟  
 به لطف خدا اعتماد کنید و از او یاری بخواهید.

۲۷. عمل به وظیفه یک افتخار است؛ وظایف زن و شوهر را نسبت به هم بشناسید ۱۲۱

زن و شوهر چه وظیفه‌ای نسبت به هم و چه حقی بر هم دارند؟  
 اگر زن بدون موافقت و اجازه شوهر، از خانه بیرون رود!  
 اما حقوق شوهر بیش از این‌هاست...  
 دانشی که ره ننماید، موجب تاریکی دل می‌شود.

۲۸. خوشرویی، جمال انسان است ۱۲۴

چه خوب است که نخست به عیوب خود بنگریم.  
 چهره گشاده، موجب جذب دل‌ها می‌شود.  
 چگونه می‌توان خوشرو و گشاده‌رو بود؟  
 با سلام و اخلاق خوش وارد منزل شوید.  
 یکی از وظایف زن این است که از شوهرش استقبال کند.  
 آیا می‌توان یک کینه دیرینه را فراموش کرد؟

نیکی به کسی که از روی نادانی بدی کرده است، سرآمد همه اخلاق‌هاست.

۲۹. پاکیزه و آراسته باشید؛ پاکیزگی و آراستگی، بر مهر و محبت می‌افزاید ۱۲۹

در منزل هم از لباس‌های پاکیزه و آراسته استفاده کنید.  
 با مسواک، سلامت خود و محبت او را نگهداری کنید.  
 بکوشید تا او را از زشتی و چرکینی نجات دهید.

۳۰. زبان خویش را تربیت کنید ۱۳۲

زبان، سرکش و درنده است، اگر رهایش کنید زخم می‌زند.

- در آغاز سرکشی، آن را نگه دارید.  
زبان را از گفتارهای بیهوده زندانی کنید.
۳۱. آیین پرستاری را بیاموزیم ..... ۱۳۵
- بیماران اخلاقی هم به پزشک و پرستار نیاز دارند.  
دستور طبیب آسمانی در مورد بیماران اخلاقی چیست؟  
با چنین رفتاری می‌توان بیمار را درمان کرد.  
ای کاش همه پرستار و دلسوز یکدیگر بودیم!
۳۲. ای وای از این اخلاق!! از این بگو مگوها جداً اجتناب کنید ..... ۱۳۸
- بیشترین حسرت برای کسانی است که می‌گویند و عمل نمی‌کنند.  
معمولاً تقصیرها یک طرفه نیست.  
زبان‌ش مثل شمشیر، تیز و برنده است.  
از بگو مگوهای بی‌فایده بپرهیزید.  
اگر چنین همسری داشتید، چه می‌کردید؟
۳۳. وفای به عهد، زیباترین راستی هاست ..... ۱۴۲
- با حُسن وفا، شایسته نام مسلمان و مسلمانی شویم.  
رسیدگی و تربیت فرزند، وفا به عهد الهی است.  
بهترین شما کسی است که برای خانواده‌اش بهترین باشد.
۳۴. پرسش‌های مکرر خانمها: کجا بودی؟ چرا دیر آمدی؟! ..... ۱۴۵
- به خاطر هدف‌های برتر، رنج دوری او را تحمل کنید.  
چرا بیرون از منزل غذا می‌خورید؟
۳۵. مرد باید زن‌داری را در اصول برنامه‌های خود قرار دهد ..... ۱۴۷
- دور از کرامت مرد است که همسرش را تنها و منتظر بگذارد.  
ترسیدن برای زنان ناپسند و نکوهیده نیست.  
دوستان ناباب، آفت سلامت و سعادتند.  
با یکدیگر رفیق و موافق زندگی کنیم.
۳۶. آیا بر خشم خود پیروزید؟ ..... ۱۵۰
- قهرمانِ قدرتمند کیست؟  
زنم، بچه‌ها را بر من ترجیح می‌دهد، چه کنم؟  
شوهرداری وظیفه اصلی زن است.  
با هم رفیق و مهربان باشید.



۳۷. این دشمن درنده را به زنجیر کشید..... ۱۵۳
- دلم می خواست خشمگین نشوم، ولی نمی توانستم!  
با این تمرین بر خشم خود پیروز می شوید.  
شیطان پلید را از خانه خود بیرون کنید.  
هنگام خشم بر خاک بنشینید و به آسمان بنگرید.  
خشم مقدس، محبوب خداست.
۳۸. چگونه می توان آرام و صبور بود؟..... ۱۵۸
- بگویید چگونه می توانم اراده ثابتی داشته باشم؟  
روزه داری عزم و اراده را پرورش می دهد.  
روزه داری خشم و شهوت را تسلیم می کند.
۳۹. سخت ترین بیماری ها..... ۱۶۱
- نمی دانم چرا اراده ام سست و پژمرده است!  
چگونه می توانم احساس بهبودگی را از خود دور کنم؟  
روزه، سلامت بخش جسم و جان و تقویت کننده عزم و ایمان است  
با چنین روشی، سلامت و شادایی را باز می یابید.  
چه مزه زیبایی؟! اما چه شرایط سختی؟!  
خدا ترسی و تقوا را دریابیم.
۴۰. نماز چیست؟ و برای چیست؟..... ۱۶۵
- با این همسری نماز چگونه زندگی کنم؟  
آیا با خواستگاری نماز می توانم ازدواج کنم؟  
به قول و قرار کسی که به عهد خدایی وفا نمی کند، نمی توان اعتماد نمود.  
نماز که فراموش شد، خوبی ها فراموش می شود.  
ایمان به خدا و به قیامت را در قلبش پرورش دهید.
۴۱. درمان ناامیدی ها و نگرانی ها..... ۱۶۸
- دعا کنید که دعا، سلاح مؤمن است.  
وقتی دعا می کنم، نوری در قلب خود می بینم.  
بهترین و مستجاب ترین دعاها!
۴۲. زن و شوهر، چگونه باید عیوب یکدیگر را اصلاح کنند؟..... ۱۷۱
- با دقت و ملایمت و رفاقت باید اقدام کرد.  
عیب جو، منفورترین افراد است.

- به جای «عیب گفتن» مرتب مرا تحقیر می‌کند.  
کلید موفقیت در اصلاح، نرمش و ملایمت است.  
شما هم دست از عیب‌جویی بردارید.  
زن باید آیین و فنون زندگی را به خوبی بداند و بتواند  
زندگی شما به همان شیرینی روزهای نخست باز می‌گردد.
۴۳. ساحر، به شادمانی و فلاح راهی ندارد ..... ۱۷۵
- گرایش به سحر و افسون، دین و دنیا را تاریک می‌کند.  
استماذه به خدای بزرگ، هر سحر و جادویی را باطل می‌کند.  
برای نجات از شر ساحران، این دو سوره را تلاوت کنید.  
از سحر و جادو دست بردارید، تا زندگی بر شما روشن و زیبا گردد.
۴۴. بدگمانی را چگونه درمان کنیم؟ ..... ۱۷۸
- بدگمانی زشت و نارواست و مورد نهی خداست.  
ریشه بدگمانی چیست؟  
معاشرت با افراد شرور، چنین پیامی دارد.  
به این ترتیب زمینه رشد بدگمانی را از بین ببریم.
۴۵. دروغ گفتن، ویرانگری است ..... ۱۸۱
- دروغ‌گویی، بدبوترین اخلاقیات است  
سخن دروغ بر اعتبار خود پایدار نمی‌ماند.  
آتش بدگمانی، با آتش‌گیره دروغ روشن می‌شود.  
از فریب و دروغ و خیانت، پرهیزیم.
۴۶. حجاب و عفاف، ضامن صفا و پایداری خانواده است ..... ۱۸۴
- چشم‌چرانی، خانه و زندگی را ویران می‌کند.  
زن با نگاه پاک خود، نگاه‌های ناپاک را نمی‌بیند.  
غیرت، خوب و پسندیده است، و مرد باید کاملاً غیور باشد.  
بر طریق قویم و مستقیم دین خدا، استوار باشیم.
۴۷. چشم‌چرانی، گناه و خیانت است ..... ۱۸۷
- چشم‌چرانی مرد، مایه ناراحتی و تنفر همسرش می‌شود.  
لذت چشم‌چرانی، با احساس ناکامی، تلخ و مسموم می‌شود.  
چشم‌چران را با میله‌های گداخته جهنم، کیفر می‌کنند.  
خودنمایی و بی‌پروایی زن، عفت و سلامت خانواده را به آتش می‌کشد.

با رسیدگی بیشتر، او را از این کار بازدارید.

عفت نگاه را پاس دارید و به سلامت زندگی کنید.

۴۸. حکمت حجاب چیست؟ و حجاب اسلامی چگونه است؟ ..... ۱۹۱

حدّ و مرز حجاب زن!

آیا رنگ لباس هم، در حجاب مؤثر است؟

حقیقت دین ساده و زیباست، آن را سخت و نفرت انگیز نشان ندهیم.

از رخصت های خدا باید بهره مند شویم.

از افراط و تفریط پرهیزیم.

۴۹. حیا، زیباترین لباس هاست. .... ۱۹۵

غیرت از ایمان است.

تکبر - در این گونه موارد برای زن نیکوست.

در میان همه وظایف زن، این سه، اصلی ترین است.

۵۰. صبوری در مصیبت ها ..... ۱۹۸

ای فرزندانِ کریمان و بزرگواران! صبور باشید.

ای خاندان من! صبور باشید.

صبوری را از زینب بزرگ علیها السلام بیاموزید.

فراق محبوب، سخت و سنگین است.

باگرایش به این اندیشه ها... صبورتر خواهید شد.

مبادا در مصیبت بی تابی کنی! که اجرت تباه خواهد شد.

غم و اندوه را با اعتماد به لطف خدا، از خود دور کن.

### بخش سوم

### وظایف و اخلاق زن و شوهر با پدر و مادرها و خویشان یکدیگر

۵۱. زن و شوهر جوان، به راهنمایی و نصیحت بزرگترها نیاز دارند. .... ۲۰۵

اصلاح بین زن و شوهر را خدا دوست دارد.

دختر خود را با این حرف ها سیاه بخت نکنید.

چنین زنی مورد لعنت فرشتگان می شود.

۵۲. بهترین سفارش های یک مادر به دختر نوعروش ..... ۲۰۸

و بدترین سفارش های یک مادر نادان و مغرور.

از بی‌پناهی و تنهایی در رنج و ناراحتی هستم، چه کنم؟  
به سوی زندگی خود بازگردید.

بهترین سفارش‌ها، سفارش به سازگاری و موافقت است.

۵۳. با این داماد بخیل، چگونه رفتار کنم؟ چه کنم؟ ..... ۲۱۱

مرد نسبت به درآمد زن، هیچ حقی ندارد.

آیا مادر نمی‌تواند از درآمد دخترش استفاده کند؟!

بخل، فراگیرنده همه زشتی‌هاست.

با آهنگ مادرانه، آن‌ها را ارشاد و نصیحت کنید.

۵۴. آیا از نصایح دلسوزانه پدر و مادرها آزرده‌خاطر می‌شوید؟ ..... ۲۱۴

از مادر زن، از مادر شوهر، تجربه و نصیحت بیاموزید.

وقت خود را صرف مطالبه این نامه نکنید، اگر که ...

مادر و پدرها، زندگی فرزندان خود را به تلخی و تلاطم نکشانند.

شما هم بررسی ناکرده، حکمی صادر نکنید.

همواره عمرتان به سعادت باد!

۵۵. اطاعت از شوهر؟ یا اطاعت از مادر؟ ..... ۲۱۸

با حضور چنین زنی، زندگی روشن و زیبا می‌شود.

مادرم مرتب رفت و آمد می‌کند، دخالت می‌کند، چه کنم؟

خوب شوهرداری، برترین وظیفه زن است.

عشق و محبت، همه چیز را آسان می‌کند.

به برادرهای خود بگویید، مادرداری اصلی‌ترین وظیفه شماست.

۵۶. وفاداری، وفای به خویش است، و بی‌وفایی به او، بی‌وفایی به خویش ..... ۲۲۱

حق مادر را ایفا کنید که مادر عظیم‌ترین حق را بر شما دارد.

بی‌وفایی به مادر شوهر، سبب کدورت زندگی می‌شود.

پرستار مادر شوهر خویش باشید.

نیکی به پدر و مادر از بزرگ‌ترین واجبات است.

۵۷. قلب مادر را نوازش کنید ..... ۲۲۴

من، مادرم! و سزاوار این مجازات نبودم.

احسان به پدر و مادر، فرمان خداست.

با این روش کریمانه، سلامتی و نشاط خود را بازیابید.

رضایت پدر و مادر را دریابید.

۵۸. با انتظارات دیگران چه کنم؟ چگونه برخورد کنم؟ ..... ۲۲۸
- ... گله‌ها و توقعات شروع می‌شود.
- عقوق والدین حرام است.
- تغافل نیمی از زندگی است.
- همواره اهل گذشت و خدمت باشید.
۵۹. با عروس خود چگونه‌اید؟ چه احساسی دارید؟ ..... ۲۳۱
- مادرم یکسره از زخم ایراد می‌گیرد، چه کنم؟
- حسد بیماری دردناکی است که درون را می‌سوزاند.
- حداقل زبان را صاف و مهربان کنید.
- راه اصلاح باطن، اصلاح ظاهر است.
۶۰. سفارش خوب مادرشوهر ..... ۲۳۵
- خدمت به خانواده، کار خوبان است.
- زن به خاطر عشق و محبتی که دارد، خانه را می‌آراید و صمیمانه خدمت می‌کند.
- این حرف مادر، همیشه در گوشم زنگ می‌زند.
- زن شریک زندگی است و تو باید دل او را به دست آوری.
- زندگی زناشویی را باید بر اساس رفاقت و موافقت بنیان نهاد.
- چاره این است که ثابت کنید که می‌خواهید با هم و برای هم زندگی کنید.
۶۱. چرا با هم نجوا می‌کنید؟ این کار دیگری را آزار می‌دهد ..... ۲۴۰
- چرا این پدر شوهر به کلفتی عوض شده است؟
- برای شوهر خود چنین غم و آزاری فراهم نکنید.
- نجوای تلفنی موجب آزرده‌گی و غمگینی می‌شود.
۶۲. تعاون، روح زندگی است ..... ۲۴۳
- خود را برای آسایش دیگران به رنج افکنیم.
- بسیاری از مشکلات فامیل با روح تعاون حل می‌شود.
- خوب‌ترین و زیباترین زندگی!
- روح تعاون را در خود تقویت کنیم.
۶۳. سوغات سفر، چرا؟ و چگونه؟ ..... ۲۴۶
- آیا سوغات بردن از سفر خوب است؟ یا نه...
- در این گونه امور، تکلف ممنوع است.
- آیا سوغات بردن چیز کم، مایه آبروریزی است؟

۶۴. میهمانی رفتن و میهمان پذیرفتن خوب است؛ اما بدون ایجاد زحمت و مشقت ..... ۲۴۹
- هرگز همسر خود را به رنج نیندازید؟  
 مبدا به خانواده‌ات اجحاف کنی،  
 چرا به نام میهمان، آزار و اذیت همراه می‌بری؟  
 مبدا برای میزبان زحمت ایجاد کنی!
۶۵. با همسایگان چگونه‌اید؟ آیا تعاون و یاری دارید؟ ..... ۲۵۳
- نیکی به همسایگان، یک وظیفه انسانی و اسلامی است.  
 در این آینه چهره خویش را بنگرید.  
 وظایفی که در مورد همسایگان بر عهده شماست.  
 آیا می‌دانید حق همسایه بر همسایه چیست؟
۶۶. از همسایه بد به خدا پناه ببریم ..... ۲۵۷
- حُسن همجواری موجب فراوانی روزی می‌شود.  
 هر کس همسایه‌اش را بیازارد...  
 شما اگر به جای من بودید، چه می‌کردید؟  
 در برنامه «اخلاق در خانواده» تذکراتی بدهید.  
 با این روش می‌توانید او را تربیت کنید.  
 از شر همسایه بد به خدا پناه می‌بریم.
۶۷. با مشکلات و حوادث زندگی چگونه‌اید؟ ..... ۲۶۱
- در حوادث زندگی، مروارید درخشان کرامت و استقامت پرورده می‌شود.  
 در مصیبت‌های سنگین باید صبور و استوار بود.  
 پرورش چنین انسان‌هایی از عظیم‌ترین ثمرات انقلاب اسلامی است.  
 سلام بر قلب سلیم امام راحل علیه السلام و انقلاب قویم او.

### بخش چهارم

### وظایف و اخلاق پدر و مادر با فرزندان و تعلیم و تربیت آنان

۶۸. کرامت، زیربنای تربیت و سعادت ..... ۲۶۷
- باور کنیم که می‌توانیم، مهم این باور است.  
 به برکت الهامات کرامت‌بخش امام، به آزادی و سرافرازی رسیدیم.  
 به روش و منش آن معلم بزرگ اقتدا کنیم.

در تربیت، از شیوهٔ اکرام استفاده کنیم.

۶۹. با فرزند خود چگونه صحبت می‌کنید؟ چگونه او را می‌پرورید؟ ..... ۲۷۰

هیچ گاه فرزند خود را نفرین نکنید.

در دورهٔ نخستین کودکی، بیشترین نرمش را به کار برید.

کودکان را در ابراز وجود و رفتارهای کودکانه آزاد بگذارید.

روزهای روشن را با کلمات سیاه، تاریک نکنید.

۷۰. مراقبت، در تربیت؛ در تربیت فرزند، نهایت سعی و مراقبت خویش را به کار بریم ..... ۲۷۳

فرزند شما به ارشاد و مراقبت و حضور شما نیاز دارد.

در بارهٔ مادرم بگویم...

و در بارهٔ پدر!

با گرایش به قتلعت، بیشتر و بهتر به تربیت فرزند بپردازیم.

امیدوارم که با مصاحبت با خوبان، به خوبی و نیکی بگرایید!

۷۱. تأدیب خود و فرزند خویش را بر عهده بگیرید ..... ۲۷۷

وجود خود را از اخلاق هرز پاک کنیم.

خود را با سختی و مشقت به نیکویی عادت دهیم.

وجود خود را از اخلاق هرز پاک کنیم.

عیوب و کاستی‌های دیگران را برملا نکنیم.

نصحیت در حضور جمع، سرکوبی و تحقیر است.

۷۲. عادت، در تربیت؛ عادت‌های زیبا را در وجود فرزند خویش بیروزم ..... ۲۸۱

نباید گذاشت که کودک به کارهای نادرست عادت کند.

عادت‌های زشت، وجود کودک را زشت و آلوده می‌کند.

خلق ویژهٔ تربیتی اسلام، رفق است.

«شیوهٔ تربیتی مراقبت» را بیاموزیم.

بدین گونه فرزندان خود را به سوی صلاح و سداد رهنمون باشیم.

۷۳. رفق در تربیت، بهترین روش در تربیت ..... ۲۸۵

خشونت و شدت، او را می‌شکند.

بر سرمایه‌های آگاهی مادر خود بیفزایید.

۷۴. «حرص خواستن» را تربیت کنید ..... ۲۸۷

دختری هم زشت و هم زیبا!

دلی فرزند را از تمناهای هرزه پاک کنید.

حرصی خواستن را مانند «حرصی خوردن» تربیت کنید.

این نفس‌های حرصی را سرکوب کنید.

در این هنگام، شدت و خشونت مفید خواهد بود.

برای تسلط بر نفس از خدا یاری بخواهیم.

۷۵. عدالت در تربیت؛ عدالت، گواراترین شربت‌هاست ..... ۲۹۱

این است عادلانه‌ترین روش‌ها!

گله از تبعیض!

حال و احساس فرزندان خود را از نظر دور ندارید.

زندگی خود را بر پایه عدل و احسان بسازید.

۷۶. حقوق کودک؛ بین فرزندان به عدالت رفتار کنید ..... ۲۹۴

از خدا بترسید و بین دختر و پسر فرقی نگذارید.

می‌خواهم از رفتار و اخلاق شوهرم بگویم!

دختر شاخه گلی است که می‌بویاش.

تا می‌توانید صبوری نشان دهید.

با این صبوری، اجری همانند اجر آسبه خواهد داشت.

غفلت از نماز و یاد خدا چنین پیامدهایی دارد.

از بی‌عدالتی‌ها نسبت به کودکان جلوگیری کنید.

۷۷. حقوق کودک، اکرام کودکان و تربیت نیکوی آنان وظیفه‌ای الهی است ..... ۳۰۰

هنگامی که وارد منزل می‌شوید، سلام کنید.

محبت و اکرام، زندگی را خوشبو می‌کند.

زندگی بر شما شادمان باد!

۷۸. باور توانایی و کرامت را در وجود فرزندان بپرورید ..... ۳۰۲

روحیه قوی، جسم را توانا می‌کند.

تلقین‌های منفی، قلب را از امید و تپش باز می‌دارد.

فرزند باید مورد احترام و اکرام قرار گیرد.

دشنام و نفرین، کرامت فرزند را می‌شکنند.

با صبر و استقامت، لیاقت‌های خود را کشف کنید.

۷۹. با فرزند نوجوان خود، چگونه رفتار می‌کنید؟ ..... ۳۰۶

شخصیت و لیاقت فرزند نوجوان خود را بپذیرید.

در مسائل و مشکلات زندگی با او مشورت کنید.

کارهایش را با دیده قبول و تحسین بنگرید.

به وزارت فرزند خویش، رأی اعتماد دهید.

چرا هیچ ارزشی برای من و درس من قائل نیستید؟

برنامه‌ریزی در کارها بسیاری از مشکلات را حل می‌کند.

در کسب رضای خدای متعال، پر نشاط و موفق باشید.

۸۰. رفاقت در تربیت؛ فرزند شما به تدریج با دوست خود هم‌رنگ می‌شود ..... ۳۱۱

مباد نسبت به دوستی‌ها و دوستان فرزند خود بی تفاوت باشید!

نامه یک معلم عالی‌مقدار به فرزندش:

در انتخاب دوست، فوق العاده دقیق باش!

زیربنای ساختمان بلند تربیت!

۸۱. پدر و مادر خویش را سپاسگزار باشید ..... ۳۱۴

هر که پدر و مادرش را شکر نگوید، خدا را هم شکر نگفته است.

نعمت دنیا و کرامت آخرت، بر شما افزون باد.

این قدرشناسی، دلیل فهم و درایت شماست.

گوهر سپاس، در وجود شما همیشه درخشان باد!

۸۲. آیا نشانی خانه ابرار را می‌دانید؟ ..... ۳۱۷

ایثار، بلندترین قله‌های نیکی!

انتظار سپاس و تمنای پاداش ندارند.

شما هم کریمانه، دستی به یاری دردمندان بکشایید.

مؤلف در یک نگاه ..... ۳۲۰

## سخن ناشر

از توجه شما نسبت به این کتاب و مطالعه و دریافت آن تشکر و سپاسگزاری می‌کنیم. انتخابتان را ارج می‌نهم و پنج نکته مفید و شایسته را به حضورتان تقدیم می‌نمایم:

کتابی که در دست دارید شامل ۴ فصل و هر فصل شامل چندین مبحث مختلف است. در هر مبحث سه نوع نوشتار وجود دارد: یکی توضیحات و متون تألیفی مؤلف محترم است. نوع دیگر نامه‌های مشاوره‌خواهان است که برای مؤلف ارسال شده است. شروع این نامه‌ها با علامت [X] مشخص شده است. و نوع سوم پاسخ‌های مؤلف محترم به نامه‌ها است. ابتدای این پاسخ‌ها با علامت [Y] مشخص شده است.

□ الف) از دیگر ویژگی‌های این کتاب آن است که هر نامه و پاسخی، خود یک مطلب کامل و مستقل است و لذا نیازی نیست که لزوماً کتاب را از ابتدا تا انتها و به ترتیب قسمت‌ها و مقالات و صفحات بخوانید؛ بلکه هر صفحه، هر موضوع و هر نامه را که بکشایید و بخوانید آن را شربخش و کامل خواهید یافت. به طوری که بدون وابستگی و نیاز به مطالب بخش‌های قبلی و بعدی، یک موضوع یا مشکل را مطرح نموده و پاسخ و راهنمایی و علاج مربوط به آن را ارائه می‌کند.

□ ب) نکته مهم دیگر این حقیقت است که مؤلف محترم برای تدوین و ارائه این اثر به حضور شما گرامیان، تجربه و علم و ادب را در هم آمیخته است. ایشان پس از مطالعات فراوان در علوم اسلامی، (تفسیر و حدیث و فقه و فلسفه و عرفان) و بهره‌گیری از اساتید گرانقدر، از تحصیل و تحقیق و مطالعه در آثار دانشمندان معاصر در رشته‌های علوم تربیتی و روانشناسی و... نیز فروگذار نکرده است.

... و علاوه تجربیات حاصل از مشاهدات عینی و تحقیقات میدانی (در پی صدها مراجعه به ایشان، از طرف اقشار مختلف جامعه، برای بررسی، مشاوره و دریافت کمک و راهنمایی جهت حل مشکلات، گشودن گره‌ها و رفع اختلافات یا پیشگیری از بروز آن‌ها) را نیز بر اندوخته‌های خود افزوده است و با چنین پشتوانه علمی و عملی قلم در دست گرفته و مجموعه حاضر را تحریر و تقدیم نموده است؛ به امید آن که مقبول افتد و مفید واقع گردد.

□ ج) دیگر خصوصیت این کتاب چنین است که در اثر نامه‌ها، درد دل‌ها، اظهار نظرها و استمدادهای کسانی مطرح شده که خودشان مستقیماً با مسائلی مواجه بوده و یا در طوفان زندگی با امواج مشکلات دست و پنجه نرم کرده‌اند و یا این که خود را در بن‌بست‌هایی گرفتار دیده‌اند، و لذا در هنگام مطالعه می‌بینید که مشکلات واقعی و مسائل و مشاهدات عینی (و نه فرضی و خیالی) مورد توجه و بررسی قرار می‌گیرند و همین نکته است که برکش و جذابیت کتاب می‌افزاید.

... و از طرف دیگر، پاسخ‌های کاربردی، کارشناسانه و راهگشای مؤلف می‌تواند هم برای فرستنده هر نامه، و هم برای شما راهنما و راهگشا باشد. ما و شما نیز می‌توانیم مطلب مورد علاقه و یا مسأله و مشکل مورد نظر خود را بیایم، سپس خودمان را به جای نویسنده نامه تصور کنیم و در این حال پاسخ استاد را به دقت مرور کنیم و پیام‌ها و سفارش‌های آن را به خاطر بسپاریم و به کار بندیم، یا در راهنمایی و ارائه مشورت به دیگران مورد استفاده قرار دهیم و اطمینان داشته باشیم که در اکثر موارد به نتیجه مثبتی دست پیدا می‌کنیم.

□ د) یادآوری می‌کنیم که تاکنون با استفاده از شیوه‌ها و سفارش‌هایی که در این کتاب آمده است، صدها خانواده، صفا و صمیمیت و زیبایی زندگی خود را باز یافته‌اند. لذا و بنابر این تجربه‌های موفق، خوب است شما هم از طریق معرفی این کتاب، به آگاهی و صفا و خرمی خانواده‌ها بیفزایید.

به دوستان و آشنایان خود، این کتاب را هدیه دهید و یا به آنان سفارش کنید که آن را از کتابفروشی‌ها بخواهند و یا با گروه چاپ و نشر قدسیان که مشخصات آن در شناسنامه کتاب آمده است، تماس داشته باشند. نیز برای تهیه این کتاب می‌توانید از طریق سایت [WWW.Qodsiyan.com](http://WWW.Qodsiyan.com) اقدام به سفارش کتاب نمایید.

□ ه) ... و در پایان سخن، این نکته را نیز به اطلاع شما خوانندگان گرامی می‌رسانیم که برای دریافت اخبارِ برخی از فعالیت‌ها، سخنرانی‌ها، مقالات و عکس‌های مؤلف می‌توانید به وبلاگ <sup>۱</sup> [WWW.Salambarkhorshid.blogfa.com](http://WWW.Salambarkhorshid.blogfa.com) که توسط برخی علاقمندان به ایشان راه اندازی شده، مراجعه فرمایید.

با احترام - گروه چاپ و نشر قدسیان

محمد مظاهری

۱. «سلام بر خورشید» نام کتابی است داستانی و تحلیلی از مؤلف که در باره زندگی درخشان پیامبر اسلام ﷺ نگارش یافته و در پنج جلد برای استفاده و مطالعه عموم مردم، خصوصاً جوانان منتشر شده است.

## مقدمه

در آغاز، سلام بر شما، سلامی صمیمی و آشنا.

خوب بود می‌دانستم؛ شما که این کتاب را پیش روی خود گشوده‌اید، در چه سن و سالی هستید؟ در چه حال و هوایی؟! چه مرحله‌ای از زندگی را می‌گذرانید؟ ازدواج کرده‌اید یا نه؟ به چه مسائلی می‌اندیشید؟ با چه مشکلاتی در زندگی روبه‌رو هستید؟ ای کاش می‌دانستم و می‌توانستم از نزدیک، شما را ببینم و با شما در باره مسائل زندگی به گفت و گو بنشینم! آگاهی‌های شما را بشنوم و از تجربه‌های شما بهره‌مند گردم. آگاهی‌ها و تجربه‌هایی در اختیار شما بگذارم و از مشکلات شما بکاهم و بر شادی‌های زندگی شما بیفزایم. چون که همیشه و همه جا «دانش و آگاهی، سرچشمه هر خیر و خوبی است و جهل و نادانی، ریشه هر شر و بدی است».

در هر صورت، اگر به تازگی ازدواج کرده‌اید - و یا اگر می‌خواهید در آینده نزدیک ازدواج کنید - باید توجه نمایید که زندگی جدیدی را آغاز کرده و می‌کنید. پیمان مقدسی با همسر خود بسته‌اید، وظایف تازه‌ای را پذیرفته‌اید، زندگی مشترکی را شروع نموده‌اید و این زندگی مشترک اصول و قوانینی دارد و هر یک از زن و شوهر نیز وظیفه و مسؤولیتی دارند؛ آیا این وظایف و مسؤولیت‌ها را می‌شناسید؟ آیا بر آن اصول و قانون‌ها آگاهی دارید؟ می‌دانید و رعایت می‌کنید؟ اگر پاسخ شما مثبت است، مژده باد! که زندگی بر شما بسیار شیرین و زیبا و دلنشین خواهد شد. ولی اگر به طور کامل بر آن‌ها آگاهی ندارید، تا زندگی به تلخی و آشوب نکشیده، از چشمه شیرین دانایی بنوشید و تا کار به تاریکی و بحران نرسیده، در خانه خود چراغ علم و دانش بیفروزید. زیرا که در خانه تاریک، برخورد و اختلاف بیشتری پدید می‌آید

و رنج و ناله و داد و فریاد بیشتری برمی‌خیزد و به گوش می‌رسد.

مقالات این کتاب - که در ایام مختلف سال و به مناسبت‌های گوناگون - از تجربه‌های زندگی مردم گرفته شده و با استفاده از معارف نورانی قرآن و احادیث آسمانی رسول گرامی اسلام و امامان معصوم علیهم‌السلام تألیف گشته است، شما را به سرچشمه نور و سرور می‌رساند. هنگام مطالعه این کتاب، در آینه بنگرید و صورت خود را به خوبی مشاهده کنید، تجربه‌های فراوانی که در صفحات این کتاب آمده است، آینه شفاف و روشنی، پیش روی شماست، در این آینه بنگرید و چهره خویش را ببینید و زشت و زیبای اخلاق و رفتار خود را بیابید و در باران مواعظ و رهنمود معلّمان بزرگ، گرد و غبار و کدورت را از چهره و قلب خویش بشوید، چرکی‌ها را پاک کنید و بر خوبی‌ها و زیبایی‌ها بیفزایید و زندگی را شادمان و خرم و سرفراز بسازید.

امیدواریم حضور این کتاب در خانه و خانواده شما، بسیاری از مسائل و مشکلات زندگی را بر شما آسان کند و ناهمواری‌ها و سختی‌ها را - پیش از برخورد - از راهتان بردارد و آینده شما را با سعادت و سرفرازی و موفقیت بیشتر درآمیزد.

با این امید، مطالعه مکرر مقالات این کتاب را به همه خانواده‌ها، به همه زن و شوهرها، به همه جوان‌ها و مخصوصاً به خواهرهای جوان سفارش می‌کنم. سلامت جسم و جان، صفای بیشتر زندگی و خرمی بهتر ایمان شما را از خدای متعال خواستارم.

با احترام فراوان

سید علی اکبر حسینی